

НАГЛАСИ НА СТУДЕНТИТЕ МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ ЗА РАБОТА С ДЕЦА

Анна Георгиева, Женья Петкова, Мариана Димитрова, Красимира Стамова,
Веселина Василева

Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна,
Факултет по обществено здравеопазване, Катедра „Здравни грижи“

ATTITUDES OF STUDENT NURSES TO WORK WITH CHILDREN

Anna Georgieva, Jenya Petkova, Mariana Dimitrova, Krasimira Stamova,
Veselina Vasileva

Medical University „Prof. Paraskev Stoyanov“ - Varna, Faculty of Public Health,
Department of Health care

РЕЗЮМЕ

Увод: Медицинските сестри са важен ресурс на здравните системи и заемат съществено място в оказването на ефективни и качествени здравни грижи. Същевременно, недостигът на медицински сестри, в това число и на педиатрични, е сериозен проблем на национално и международно ниво. Поради това, проучването на нагласите на студентите медицински сестри за работа с деца има важно научно и практическо значение.

Цел: Да се изследват нагласите за работа с деца на студентите от втори и четвърти курс, специалност „Медицинска сестра“ в Медицински университет – Варна.

Материал и методи: Анализ на литературни източници, документален и анкетен метод (пряка групов анонимна анкета). Изследвано е мнението на 54 студенти от втори курс и 36 студенти -стажанти от четвърти курс, специалност „Медицинска сестра“ в Медицински университет – Варна. Изследването е проведено в периода февруари – март 2016г.

Резултати и обсъждане: Значителна част от бъдещите медицински сестри от втори и четвърти курс изразяват готовност да работят след завършването си с деца. Сред студентите от втори курс най-голям е дялът на желаещите да работят с педиатър в ДКЦ. За разлика от тях, повечето от колегите им от четвърти курс предпочитат да работят в Детско отделение в МБАЛ. Основна причина, обуславяща желанието и на двете групи респонденти за ра-

ABSTRACT

Introduction: Nurses are an important resource for health systems and occupy a significant place in providing effective and quality health care. Meanwhile, the shortage of nurses, including pediatric, is a serious problem at national and international level. Therefore, the study of the attitudes of student nurses to work with children has important scientific and practical significance.

Objective: To explore attitudes to work with children of students from second and fourth course, specialty „Nurse“ at the Medical University - Varna.

Material and Methods: Analysis of literature, documentary and questionnaire method. We tested the opinion of 54 students from the second year and 36 fourth year students of specialty „Nurse“ at the Medical University - Varna through direct group anonymous survey. The survey was conducted in February and March 2016.

Results: A significant part of the future nurses from the second and fourth course stand ready to work with children after graduation. Among second year students the highest proportion of those willing to work with a pediatrician is in the Diagnostic and consultative center. In contrast, most of their colleagues from the fourth course prefer to work in the Children's sector at Multispecialty Hospital for Active Treatment. Both groups of respondents cited as the main motive for work in the field of pediatrics is the love for children.

Conclusion: The positive attitudes of future nurses to work with children are a guarantee for successful implementation of one of the priority activities of our modern health care - health care for children.

бота в областта на педиатрията е обичайна им към децата.

Заклучение: Положителните нагласи на бъдещите медицински сестри за работа с деца са гаранция за успешното изпълнение на една от приоритетните дейности на съвременната ни здравеопазване - здравните грижи за децата.

Ключови думи: деца, нагласи за работа, студенти медицински сестри

УВОД

Медицинските сестри са важен ресурс на здравните системи и заемат съществено място в оказването на ефективни и качествени здравни грижи. В педиатричната практика сестринските грижи имат още по-голямо значение, тъй като малките деца са зависими от възрастните и се нуждаят от специален подход и внимание (1,2,3,7). Детската медицинска сестра трябва да бъде личност, притежаваща много морални и етични качества, както и занаята и умения за опазване, поддържане, укрепване и възстановяване здравето на децата (1,5,6,8). Същевременно, недостигът на медицински сестри, в това число и на педиатрични, е сериозен проблем на национално и международно ниво (5). Поради това, проучването на нагласите на студентите медицински сестри за работа с деца има важно научно и практическо значение.

Целта на настоящото проучване е да се изследват нагласите за работа с деца на студентите от втори и четвърти курс, специалност „Медицинска сестра“ в Медицински университет – Варна.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

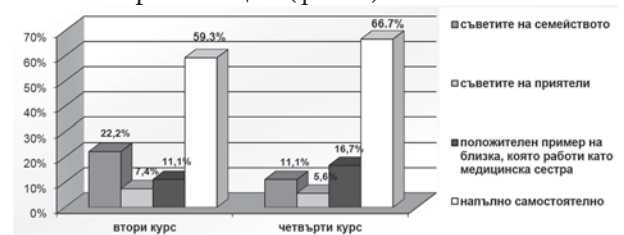
Приложени са анализ на литературни източници, документален и анкетен метод (пряка групова анонимна анкета). Изследвано е мнение на 54 студенти от втори курс и 36 студенти – стажанти от четвърти курс, специалност „Медицинска сестра“ в Медицински университет – Варна. Изследването е проведено в периода февруари – март 2016 г.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Изследването на мотивацията за избор на професията „Медицинска сестра“ е от съществено значение за създаване на различни стратегии за преодоляване на недостига на здравни професионалисти. Избора на професията „Медицин-

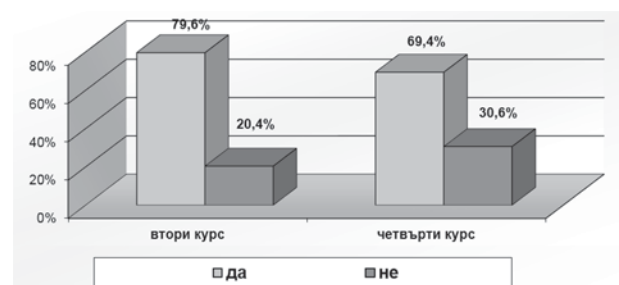
Keywords: children, attitudes, student nurses

ска сестра“ са направили самостоятелно повече от половината от бъдещите медицински сестри от втори (59,3%) и четвърти (66,7%) курс. Вторият по значимост мотив, предопределящ професионалния избор при студентите от втори курс е въздействието на семейството, а за стажантите - положителен пример на близка, която работи като медицинска сестра. Получените резултати потвърждават, че изборът на професия почива на осъзнато самостоятелно решение. Това от своя страна е доказателство за високата отговорност, която стои пред студентите – не само да се обучават, но и да формират професионално самосъзнание, необходими за бъдещата им професионална реализация (фиг. 1).

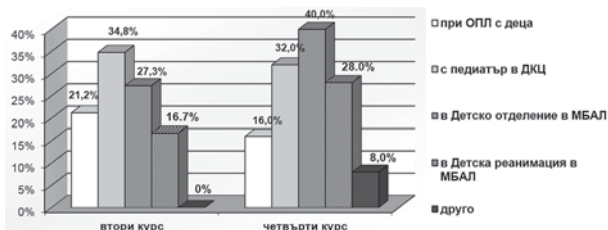
Фиг. 1. Мотиви за избор на професията „Медицинска сестра“

Значителна част от бъдещите медицински сестри от втори (79,6%) и четвърти курс (69,4%) изразяват готовност да работят с деца след завършването си. Едва една пета от второкурсниците и приблизително една трета от четвъртокурсниците изразяват отрицателни нагласи за кариера като педиатрични сестри (фиг. 2).

Фиг. 2. Нагласи на студентите медицински сестри за работа с деца

Предпочитанията на бъдещите медицински сестри относно това къде биха работили с деца са различни. Сред студентите от втори курс най-голям е делът на желаещите да работят с педиатър в ДКЦ (34,8%), следвани от тези, избрали работа в Детско отделение в МБАЛ (27,3%) и при ОПЛ с деца (21,2%). За разлика от тях, повечето от колегите им от четвърти курс предпочитат да работят в Детско отделение в МБАЛ (40,0%). Следва работата с педиатър в ДКЦ, посочена от една трета от завършващите здравни професионалисти. Прави впечатление, че кариерата в Детска реанимация в МБАЛ е третата предпочитана възможност за професионална реализация за стажантите, а за обучаващите се във втори курс медицински сестри – четвърта. Малка част от завършващите медицински сестри са посочили и друга възможност за работа с деца – в Детска ясла и Детска градина (фиг. 3.).

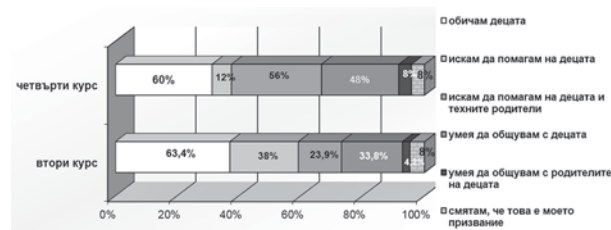

Фиг. 3. Предпочитанията на студентите медицински сестри за работа с деца

Във връзка с получените резултати, интерес представляват и причините, обуславящи желанието на студентите медицински сестри за работа с деца. Повече от половината от студентите от втори и четвърти курс посочват, че обичат децата. Висок е и делът на стажантите, изразяващи желание да помагат на децата и техните родители. Прави впечатление, че едва една четвърт от обучаващите се във втори курс медицински сестри посочват същото твърдение. Същевременно сред изразилите желание да помагат само на децата, делът на студентите от втори курс е три пъти по-висок от този на завършващите последния курс на обучение. Приблизително половината от стажантите медицински сестри и едва една трета от колегите им във втори курс считат, че умеят да общуват с децата (фиг. 4.).

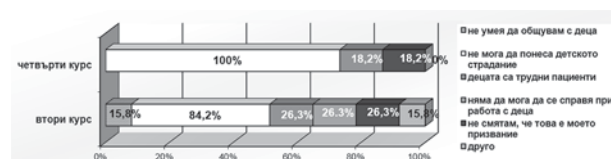
Посочените резултати са напълно логични и обясними с по-големият опит на стажантите медицински сестри, натрупан през четирите години на обучение. Те са имали възможност да натрупат знания от различните дисциплини, свързани с грижите за деца, като Сестрински грижи в педиатрията, Сестрински грижи за здравето и болното дете, Педиатрия с неонатология, Детска педагогика, Детска психология, съгласно учеб-

ния план на специалност ”Медицинска сестра” (4). Получените знания са важна основа за формирането на специфични умения за общуване с деца по време на учебно-практическите занятия. Същевременно обучаващите се в четвърти курс бъдещи медицински сестри са могли и да затвърдят и усъвършенстват уменията си, преминавайки през всички бази на клиничната учебна практика, свързани с работа с деца. Не бива да остава без внимание и фактът, че всички анкетираните четвъртокурсници са преминали и стаж си в Детско отделение, където са работили под супервизията на опитни сестри-наставници. Заслужава да се отбележи и че стажът в Детско отделение е с продължителност четири седмици – време, през което стажантите са добили реална представа за работата с деца и свързаните с нея знания, умения и професионални качества, които трябва да притежава медицинската сестра.

Фиг. 4. Причини, обуславящи желанието на студентите медицински сестри за работа с деца

Интерес представляват и причините, обуславящи нежеланието на част от студентите медицински сестри да работят с деца. Всички студенти от четвърти курс, изразили отрицателни нагласи за работа с деца, посочват, че не могат да понесат детското страдание. Значителна част от колегите им от втори курс (84,2 %) изказват същото твърдение. Еднакъв е делът анкетираните стажанти, които посочват, че децата са трудни пациенти и не считат, че това е тяхното призвание (18,2 %). Относително по-висок е делът на второкурсниците, посочили същите твърдения (26,3 %). Други причини, поради които обучаващите се във втори курс медицински сестри не биха работили с деца са опасенията, че няма да могат да се справят (26,3 %) и неумението да общуват с децата (15,8 %). Прави впечатление, обаче, че нито една от стажантите не е посочила тези причини (фиг. 5.).

Фиг. 5. Причини, обуславящи нежеланието на студентите медицински сестри за работа с деца

Получените резултати не са изненадващи, предвид разликата в курса на обучение на двете групи респонденти. Както вече бе посочено, по-големият опит на стажантите медицински сестри, натрупан през четирите години на обучение, най-вероятно е от съществено значение за увереността им в получените знания, умения и навици, свързани с работата с деца.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Положителните нагласи на бъдещите медицински сестри за работа с деца са гаранция за успешното изпълнение на една от приоритетните дейности на съвременното ни здравеопазване – здравните грижи за децата.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Бакалов Й. и кол. Грижи за болното дете и сестринска техника. III изд. София: Медицина и физкултура; 1990.
2. Бончева Ив. Психология на детското развитие. I изд. Варна: Славена; 2013.
3. Драгошинова Р. и кол. Психология и педагогика на ранното детство. II изд., София. Медицина и физкултура, 1991.
4. Медицински университет – Варна. ФОЗ. Учебен план на специалност „Медицинска сестра“. <http://www.mu-varna.bg/BG/Students/Pages/ucheber-plan-foz.aspx>.
5. Happell, B. Student Nurses' Interest in Working With Children. *Journal of the Society of Pediatric Nurses*. 2000; 5 (4) :167-73.
6. Queen's University, Children's Nurse, <http://www.nursingandmidwiferycareersni.com/nursing-children.html>
7. Society of Pediatric Nurses, Becoming a Pediatric Nurse, <http://www.pedsnurses.org/becominganurse>
8. University of Hull, Faculty of Health and Social Care. What do children's nurses do?. <http://www.hull.ac.uk/fhsc/courses/nursingprogrammes/childrensnursing.asp>

Адрес за кореспонденция:

Анна Георгиева
гр. Варна, бул. „Цар Освободител“ № 84
e-mail: anngebg@gmail.com